

SAMENVATTING

Bouwstenen voor een kindvriendelijk Rotterdam

De stedenbouwkundige visie 'Bouwstenen voor een Kindvriendelijk Rotterdam' is een nieuwe manier om naar de stad te kijken. Het brengt in beeld waar een gebied sterk in is en licht verbeterpunten uit. Het is een uitstekend middel om ook met kleine ingrepen veel resultaat te halen. Deelgemeenten en diensten kunnen samen met wooncorporaties en ontwikkelaars gericht sturen op kindvriendelijkheid in een gebied.

In Rotterdam hebben pilots in 11 wijken laten zien dat inzet op meer kindvriendelijkheid, gezinnen daadwerkelijk in de stad houdt. De doelen van de Bouwstenen voor een Kindvriendelijk Rotterdam zijn:

- Versterken van de woonstad
- Vasthouden van gezinnen
- Versterken van de economie
- Verbeteren van het woon- en leefklimaat voor kinderen van 0-18 jaar

Randvoorwaarden voor een aantrekkelijke woonstad voor gezinnen

Rotterdam bouwt aan een duurzame stad waar kinderen letterlijk en figuurlijk de ruimte krijgen. 'Bouwstenen voor een Kindvriendelijk Rotterdam' bestaat uit het basispakket met vier bouwstenen die de opgaven en kansen voor een gebied in kaart brengen: wonen, openbare ruimte, voorzieningen en routes.

Kindvriendelijk wonen

Eengezinswoningen met tuin zijn uitermate geschikt voor opgroeiende kinderen. Appartementen kunnen onder bepaalde voorwaarde ook geschikt zijn voor kinderen. De randvoorwaarden voor kindvriendelijk wonen zijn ontwikkeld samen met wooncorporaties en projectontwikkelaars.

Gezinsvriendelijke appartementen hebben:

- Een netto vloer oppervlakte van minimaal 85m²;
- Er is een relatie tussen de entree en de straat en voldoende bergruimte;
- Er is per kind een eigen kamer beschikbaar;
- Bij complexen hoger dan vier verdiepingen is er een collectieve speelplek binnen het gebouw;
- Er is een lift in het appartementencomplex;
- De privé-buitenruimte is groot genoeg om er een tafel te kunnen plaatsen;
- Er zijn goede externe speel- of ontmoetingsruimtes voor diverse leeftijdsgroepen.

Openbare ruimte

De bouwsteen openbare ruimte bestaat uit de speelruimtenorm, bespeelbaar groen en goede drempelruimte.

Rotterdamse norm voor buitenspeelruimte

De kernpunten van de Rotterdamse speelruimtenorm zijn:

- Een sport- en speelplek van minimaal 5000m² per afgebakend woongebied groter dan 15 hectare. In blokken met minder dan 15 hectare kan worden volstaan met één grote sport / speelplek van minstens 1000m².
- Op maximaal 300 meter afstand van de centrale sport- en spelplek moet een tweede, grote sport- en spelplek zijn van minimaal 1000m².
- Een bespeelbare stoep (3 tot 5 meter breed) aan minstens één straatzijde van de weg, bij voorkeur aan de zonzijde.

Randvoorwaarden voor bespeelbaar groen

- Bomen met seizoensbeleving (bloesem, vruchtdragend, bladverkleuring) en klimbomen;
- Grasvelden en bespeelbaar groen (geen prikkende struiken en bosjes, maar klimbomen);

- Groene schoolpleinen: verhouding verhard: groen = 2:1 bij schoolpleinen groter dan 300m².

Randvoorwaarden voor drempelruimte

- Bij nieuwbouw moet de ruimte tussen de voordeur en de openbare ruimte standaard vorm krijgen;
- Bij woningen zonder voortuin en in stadswijken met brede stoepen (minimaal 3 meter), moet het gebruik van de stoep gestimuleerd worden.

Randvoorwaarden bij bestaande bouw

De locatie bepaalt de mogelijkheden voor drempelruimte. Een geveltuin, bankje aan de gevel of zitmuurtje zijn mogelijke invullingen van de drempelruimte. Aan een drukke verkeersweg is drempelruimte een buffer, terwijl aan een rustige woonstraat veel contact met andere kinderen en bewoners mogelijk is.

Voorzieningen

De randvoorwaarden voor voorzieningen:

- Minimaal één Brede School¹ per wijk;
- Een veilige schoolomgeving bestaande uit de inrichting van het schoolplein en bereikbaarheid van de school;
- De verhouding tussen verhard plein en groen op schoolpleinen is 2:1, waarbij het verharde deel een oppervlakte heeft van minimaal 300m².

Verkeersveilige Routes

Met kindvriendelijke routes kunnen kinderen zelfstandig de stad ontdekken en gebruiken.

Snelheidsremmende maatregelen en het weren van doorgaand verkeer zijn maatregelen die de verkeersveiligheid ten goede komen. De sociale veiligheid wordt gestimuleerd door bijvoorbeeld publieke functies op strategische plekken te situeren en een duidelijke structuur en overzicht van de openbare ruimte te hebben. Om in elke wijk een kindvriendelijk netwerk te kunnen maken, is het belangrijk dat er aan minstens één zijde van iedere straat stoepen van minimaal drie meter breed aanwezig zijn.

Het basispakket in de praktijk

Door wijken te testen op de vier bouwstenen, wordt duidelijk waar ze wel en niet scoren op het gebied van kindvriendelijke inrichting. Met een wijkscan worden de vier bouwstenen in kaart gebracht per wijk.

Gebruik van het basispakket:

- De opgaven en kansen komen worden met de toets inzichtelijk gemaakt;
- Bij nieuwe wijken kan een Brede School als aanjager dienen voor de ontwikkeling van de wijk;
- Men kan onderscheid maken in snel uit te voeren projecten en projecten op de lange termijn.

Inspiratie toppers

Mental Maps

Door kinderen hun wijk te laten tekenen – de bestaande situatie met de problemen en struikelblokken die ze er tegenkomen, maar ook hun ideaalbeeld van de wijk – komen vaak oplossingen van verrassende eenvoud aan het licht.

Spelen op straat

Een speelstraat is voorbehouden aan spelende kinderen. Spielstraten kunnen met weinig middelen worden neergezet. Rotterdam heeft containers met o.a. skelters, rollerskates en springtouwen die kinderen mogen lenen.

TOS (Thuis Op Straat) organiseert veel activiteiten op het gebied van sport, spel en cultuur.

---

¹ Een school (zowel primair als voortgezet onderwijs) waarbij de lestijd met 6 uur per week wordt verlengd door middel van het aanbieden van een activiteitenprogramma.

Groen

Het bespeelbare groen wordt interessanter en uitdagender als hier ook eetbaar en educatief groen aan wordt toegevoegd. Schooltuinen, volkstuinten en stadslandbouw zijn goede voorbeelden. Rotterdam heeft 'Speeldernissen', stukjes natuur waar kinderen kunnen ravotten, klimmen en spelen. In het kader van creatief beheer worden er door wooncorporaties en deelgemeenten wijktuinen aangelegd.

En nu? Doorpakken!

Bouwstenen voor een kindvriendelijk Rotterdam biedt concrete handvaten om van Rotterdamse wijken een betere omgeving te maken voor opgroeiende kinderen. Als de bouwstenen stadsbreed worden gebruikt wordt Rotterdam daadwerkelijk een aantrekkelijke woonstad voor gezinnen.

Colofon

Opdrachtgever

Gemeente Rotterdam

In samenwerking met deelgemeenten Delfshaven, Noord, Centrumraad, Prins Alexander, Feijenoord, Charlois, IJsselmonde, Hoogvliet.

Externe partners

Woonstad Rotterdam

Woonbron

Vestia

Proper Stok Ontwikkelaars

Hogeschool Rotterdam

Fontys Hogescholen

Procesmanagement en Productontwikkeling

BMC advies/management

BVR adviseurs ruimtelijke ontwikkeling